

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน

: กรณีศึกษา อำเภอเมือง อุตรธานี

ชื่อผู้เขียน

นายชาติกร สองศรี

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณดี ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ ภูประเสริฐ กรรมการ

อาจารย์บุญต่วน

แก้วปิ่นตา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน (3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง อุตรธานี จำนวน 360 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม มีการใช้โปรแกรมSPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา อาทิ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน อาทิ t-test, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมดังกล่าวกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันตามการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่และแรงจูงใจต่อการดำเนินงาน เว้นเฉพาะพฤติกรรมทางด้านสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางด้านสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีความ

สัมพันธ์กันในทางลบและต่ำมาก ($r = -0.12$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=0.53$) และความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันในทางบวกและต่ำ ($r = 0.12$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=0.23$)

3) ปัญหาอุปสรรค จากการสอบถามอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่าประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่รัฐยังขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการในองค์กรท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

รัฐบาลต้องกำหนดหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาความรู้และความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้สามารถเข้าใจถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

Independent Study Title	Participation of Village Health Volunteers in Community Environment Sanitation : A Case Study of Muang Udon Thani		
Author	Mr. Chatri Songsri		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee :	Assoc. Prof. Dr. Chukiat	Leesuwan	Chairman
	Asst. Prof. Kannikar	Bhuprasert	Member
	Lecturer Boontuan	Kaewpinta	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the level of participation of village health volunteers in community environmental sanitation, its relationship factors, participation and to investigate existing problems and suggestions made.

The target population consisted of village health volunteers in Muang District Udon Thani. Samples were taken by the use of multi-stage sampling for 360 participants. Data researched for this study consisted of demographic data and information by officials related to support of community environmental sanitation, motivation of village health volunteers to engage in activities, behavior in the environmental sanitation household. Data collecting instrument used was a set of questionnaires.

SPSS for Windows programme was employed in data analysis. The statistical procedures included frequency distribution, percentages, means, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and Pearson product moment coefficient correlation.

The results of this research were as follows:

1. The village health volunteers participated in community environmental sanitation at a medium level.

2. The village health volunteers with different support by officials and to motivate for activities had no significant difference.

However, for the village health volunteers with different behaviors in the environmental sanitation household, had significant difference in participates.

3. The village health volunteers' awareness on environmental problems was negatively low-correlated to participation of village health volunteers at 0.05 level of significance.

The village health volunteers' knowledge on environmental sanitation was positively low-correlated to participation of village health volunteers at 0.05 level of significance.

4. According to the village health volunteers' opinions, some problems were cited as inefficiency of organization of administration, a lack of participation on official management. The local populations lack of knowledge and awareness about environmental sanitation.

Some suggestions made by village health volunteers were established a special organization in order to achieve responsibility in community environmental sanitation, the government officials should employ a policy of promoting related issues more.